

Huvudman

Partille kommun

Ärendet

Tematisk tillsyn av genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser vid Lillegårdsskolan i Partille kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Partille kommun en anmärkning avseende brister rörande av garantin för tidiga stödinsatser. Partille kommun ska senast den **måndag den 15 januari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet kan inte överklagas enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:5175) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser inlett en tillsyn av Lillegårdsskolan i Partille kommun.

Syftet med denna tematiska tillsyn är att bedöma om skolor genomför garantins olika moment i enlighet med bestämmelserna.

Tillsynen har genomförts genom digitala intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens och med rektorn den 5 september 2023. Vidare har dokumentation granskats, bland annat förteckning över personal och dess kompetens, beskrivningar av arbetet med garantin för tidiga stödinsatser, samt en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling eller måluppfyllelse i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Genomförande av garantin för tidiga stödinsatser

Obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

Samtliga elever har genomfört kartläggningsmaterialen Hitta språket och Hitta matematiken i förskoleklass under höstterminen 2022. Ansvariga förskollärare genomförde kartläggningsmaterialet tillsammans med eleverna.

Bedömningsstöden i svenska och svenska som andraspråk för årskurs 1 har genomförts på följande sätt. Delen "läsa" genomfördes på höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Delen "skriva" genomfördes på vårterminen 2023.

Det nationella bedömningsstödet i taluppfattning har genomförts av alla elever i årskurs 1 under både höst- och vårterminen läsåret 2022/2023. På höstterminen genomförde eleverna de muntliga uppgifterna och på vårterminen genomförde eleverna de muntliga och skriftliga uppgifterna.

De nationella proven har genomförts i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 under tidsperioden mars till och med maj, vårterminen 2023. På grund av sjukdom har elever i årskurs 3 inte genomfört alla delprov vid nationella proven. Eleverna har dock fått möjlighet att genomföra de missade delproven i efterhand.

Det finns inga elever som undantagits under läsåret 2022/2023 från att genomföra nationella proven i årskurs 3.

Rättslig reglering

I förskoleklass ska Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet (dnr 2019:567) och kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande (dnr 2019:568) användas. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordning [2011:185], 2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, SKOLFS 2019:16).

I årskurs 1 i grundskolan ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (dnr 2019:563) användas i ämnena svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning (dnr 2019:564) användas i ämnet matematik. För varje elev ska läraren använda bedömningsstöden vid avstämningstillfällen under både höstterminen och vårterminen (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2 – 4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan, SKOLFS 2016:66).

I årskurs 3 i grundskolan ska nationella prov genomföras på vårterminen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Ett nationellt prov består av flera delprov som samtliga ska genomföras under en viss period, vilken för läsåret 2022/23 var den 13 mars till och med den 17 maj 2023 (9 kap. 20, 21, 22 och 22 a §§ skolförordningen och 5 § SKOLFS 2021:69).

Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att en lärare inte behöver använda kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov, eller delar av dessa, för enskilda elever (9 kap. 20 § skolförordningen, 6 § SKOLFS 2019:16 och 6 § SKOLFS 2016:66).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende skolans arbete på området "obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov".

Av utredningen framgår att eleverna i årskurs 1 endast har genomfört delarna i "Läsa" av det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling under höstterminen 2022. Delen "skriva" av bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling genomfördes med eleverna först under vårterminen 2023.

Enligt skolverkets föreskrifter ska det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling användas för varje elev i årskurs 1 vid avstämningsstillfällen under både höstterminen och vårterminen. Vid varje avstämningsstillfälle ska läraren utgå från Avstämning A, B eller C i bedömningsstödet. Bedömningsstödet består av två delar, den muntliga delen "Läsa" och den skriftliga delen "Skriva".

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna i årskurs 1 inte har genomfört samtliga delar i det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling under höstterminen 2022. Att eleverna genomförde delen "Skriva" under vårterminen 2023 förändrar inte denna bedömning, eftersom bedömningsstödet i sin helhet ska användas vid avstämningsstillfällen under både höst- och vårterminen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen).

Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Partille kommuns verksamhet vid Lillegårdsskolan har inte uppfyllt författningarnas krav vad gäller genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgår dock att skolan genomfört stora delar av de nationella bedömningsstöden. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att endast tilldela Partille kommun en anmärkning.

Särskild bedömning och planering av insatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

I förskoleklass, årskurs 1 och i årskurs 3 har det efter genomförande av kartläggningsmaterialen, bedömningsstöden och nationella proven funnits elever som visat indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Lärarna har sammanställt och

analyserat resultaten av kartläggningsmaterialen. Därefter har specialläraren gått igenom och analyserat resultaten tillsammans med ansvariga lärare.

I förskoleklass har samtliga elever som indikerats i de aktuella ämnena fått extra anpassningar. Åtta elever i förskoleklass har även anmälts till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd.

I årskurs 1 har en elev uppvisat indikation på att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas i årskurs 3 efter genomförandet av de nationella bedömningsstöden. Denna elev har efter den särskilda bedömningen fått extra anpassningar.

I årskurs 3 var antalet elever som uppvisat indikation på att inte nå målen i svenska tre stycken, respektive sex stycken i matematik. Några av dessa elever hade redan extra anpassningar eller särskilt stöd, vilket gjorde att eleverna inte bedömdes i en särskild bedömning. De övriga eleverna hade lärarna samråd kring tillsammans med specialpedagogisk kompetens.

Den särskilda bedömningen har skett i samråd med specialpedagogisk kompetens vid klasskonferenser och arbetslagsmöten under fastställda datum på höst – och vårterminen 2022/2023. Vid den särskilda bedömningen har lärarna och specialläraren bedömt vilka mål eleven befarar att inte nå, om det finns oro för elevens utveckling och om eleven är i behov av extra anpassningar eller inte.

Vid utformandet av extra anpassningar har ansvarig lärare tagit stöd av en speciallärare samt en förstelärare som arbetar med matematikutveckling på skolan. Specialläraren och matematikutvecklaren har även ett samarbete gällande planering och genomförande av stödinsatser där matematikutvecklaren samråder med specialläraren vid extra anpassningar i matematik.

Exempel på extra anpassningar som ges till eleverna är intensiv lästräning, individuell matematikundervisning eller kompensatoriska hjälpmedel som uppläst text och muntliga prov.

Specialläraren har uppgett att hen läser sista terminen på speciallärarprogrammet.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. En särskild bedömning ska även göras i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. (3 kap. 4 § 1 st. skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 4 § 2 st. skollagen, 3 kap. 5 § skollagen och 3 kap. 7 § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektor om särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn. (3 kap. 4 § 3 st. skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning och vid planering av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 1 och 2 behöver dock inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § 1 st. p. och 2 samt 2 st. skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, genomföra särskild bedömning av elevs kunskapsutveckling och planera extra anpassningar.

Uppföljning och överföring

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

Planeringen och utformningen av elevernas extra anpassningar utvärderas var åttonde vecka i huvudsak av ansvarig lärare. Specialpedagogisk kompetens medverkar vid utvärderingen samt vistas regelbundet i klassrummen för att observera undervisningen och det stöd som eleverna får. Även skolans matematikutvecklare deltar vid uppföljningen av extra anpassningar i matematik.

I juni, i slutet av förskoleklass och i slutet av årskurs 3 genomförs en överlämning till den lärare som ska ansvara för eleverna i nästkommande årskurs. Vid mötet lyfter ansvarig lärare samtliga elevers resultat från de obligatoriska kartläggningsmaterialen samt resultat från övriga screeningar och kartläggningar. Ansvarig lärare kommunicerar vilket stöd eleverna fått under perioden och vilka elever som kan vara i behov av fortsatta stödåtgärder.

Överlämningen dokumenteras skriftligt. Specialläraren deltar vid mötet.

Rättslig reglering

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan och sameskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § skollagen (extra anpassningar) i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning enligt 4 b §. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 3 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller uppföljning av extra anpassningar och överföring av resultatet av uppföljningen till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Beslutet har fattats av Fredrik Asplén.

Utredaren Kajsa Wennberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Magnus Ledman medverkat.